

De bibliotheek van het IISG met 'bezoekster' Wis Geysen (uiterst rechts) op de set van Zeg 'ns A

**Amsterdam-Gent.
Kroniek van een geslaagde
uitwisseling**

*Frank de Jong, Wis Geysen, Luc Lievijs,
Joke Zwaan, Amsab-IISG*

Het idee kwam van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG). Uitwisseling, medewerkers van verschillende instellingen maar met een gelijk vakgebied van werk laten ruilen voor een bepaalde periode. In de eerste plaats om het 'vastroesten' te voorkomen, maar ook om medewerkers zicht te doen krijgen op hun arbeidsmogelijkheden en een impuls te geven aan vernieuwing in aanpak en manier van werken.

Na de redelijk succesvolle uitwisseling in 1997 van twee medewerkers van de afdeling Bibliotheektechniek van het IISG en twee medewerkers van de bibliotheek van de Vrije Universiteit Amsterdam bleek het moeilijk een vervolg te geven aan een dergelijk programma binnen Nederland. Er was weinig interesse bij de benaderde instellingen en concrete afspraken bleven dan ook uit. Mede daarom werd besloten contact te leggen met buitenlandse instellingen via de International Association of Labour History Institutions (IALHI). De contacten hieromtrent met de bibliotheek van de Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) dateren van februari 1998. Interesse was er in principe wel, maar pas na een bezoek aan Amsab in augustus 1998 leek een buitenlandse uitwisseling zeer nabij. In januari 1999 werd de knoop definitief doorgehakt. Twee medewerkers van Amsab, na-

melijk Luc Lievijs en Wis Geysen, zouden achtereenvolgens gedurende drie maanden (maart-mei en september-november) wisselen met twee medewerkers van het IISG, namelijk Joke Zwaan en Frank de Jong.

Belangrijke factoren voor het slagen van de uitwisseling waren de voortdurende inspanningen van Coen Marinus, hoofd van de bibliotheek van het IISG, en de moeite die de medewerkers van de betrokken instituten deden bij het zoeken naar woonruimte voor de ruilers.

De ervaring was voor elk van hen zeer verrijkend, zowel op professioneel als op persoonlijk vlak.

Voor de Nederlanders - en voor de Belgen ook natuurlijk - was het frappantste verschil zeker de ruimte. Zoals Joke Zwaan het plastisch uitdrukt: "*Het Amsab-gebouw oogt vol, vol met mensen, papieren, materialen*". Ook wat de werking betreft zijn er verschillen. In het IISG is de leeszaal volledig gescheiden van de bibliotheekruimtes zodat de bibliotheekmedewerkers er veel rustiger kunnen werken. De leeszaalbedienden zijn niet alleen verantwoordelijk voor de service in de studiezaal (daarin bijgestaan door een aantal magazijniers) maar beantwoorden ook e-mails en telefoons. Nadeel van dit systeem is dat de bibliotheek van het IISG weinig of geen contact heeft met de gebruikers in de leeszaal. Vermits er nog nauwelijks trefwoorden worden toegekend is het bibliotheekwerk louter bibliotheektechnisch van aard en niet inhoudelijk. Er is ook geen contact met het materiaal dat binnenkomt. Zelfs het beschreven materiaal wordt door een magazijnmedewerker in de magazijnen geplaatst. Omgekeerd hebben de studiezalmen geen enkel contact met het binnengekomen en verwerkte materiaal. In de Amsab-biblio-

theek daarentegen volg je heel de weg, van het ophalen ergens in het land tot het overhandigen aan de leeszaalgebruiker.

Ook op bibliotheektechnisch vlak zijn er verschillen, maar die bleken overkomelijk. Op een evaluatievergadering van de Amsab-medewerkers klonken wel wat kritische noten. Voor de thuisblijvers in de bibliotheek was het een harde dobber om met een korte tussentijd telkens een vaste medewerker te moeten missen, temeer daar ook de Nederlandse medewerkers moesten opgeleid worden. Andere departementen drongen dan weer aan op een grotere betrokkenheid van alle medewerkers van Amsab bij het hele initiatief. Sommige medewerkers vroegen zich af of de uitwisseling wel zolang moest duren. Velen kunnen er, onder meer om familiale redenen, nooit drie maanden tussenuit. Hoe dan ook, de algemene toon was positief en er werd voor gepleit om dergelijke uitwisselingen, ook bijvoorbeeld tussen de departementen van Amsab zelf, verder uit te proberen.

Een eerste concreet initiatief is een voetbalmatch tussen Amsab en IISG in de eerstvolgende maanden...

En nog meer uitwisseling...

Bert Boeckx, Amsab-Centrum Antwerpen

In het kader van een samenwerking tussen het ABOS, de UIA en de Universiteit van Namibië liep Martin Ockhuizen tussen mei en november 1999 stage in verschillende Belgische archieven. Van 27 september 1999 tot 10 november 1999 konden wij Martin verwelkomen op het Amsab-Centrum Antwerpen.

Martin Ockhuizen werd geboren op 14 juni 1966 te Rehoboth in een landelijk gebied op zo'n 100km ten zuiden van de hoofdstad Windhoek. Hij studeerde letteren en wijsbegeerte aan de Academie voor Tersiëre Onderwijs en vanaf 1989 volgde hij de archiefopleiding aan het Nationaal Archief van Namibië. Eind '96 behaalde hij het diploma in de archiefwetenschappen aan het Technikon te Pretoria. Het Technikon is in Zuidelijk Afrika de instelling die verantwoordelijk is voor de archiefopleiding. Sinds 1995 werkt Ockhuizen als junior archivaris op de archiefafdeling van de Universiteit van Namibië (UNAM). De archiefafdeling van de UNAM beheert naast de archieven van de universiteit ook het archief van het 'United Nations Institute for Namibia' en stelt zich verder tot doel die private archieven te verzamelen die een reflectie geven van de politieke en sociale geschiedenis van Namibië.

Ockhuizen begon zijn Belgische stage aan de VUB, waar hij leerde omgaan met elektronische archieven. Zijn stage op de UIA

was meer technisch georiënteerd met nadruk op de internettechnologie. Op het Stadsarchief Antwerpen heeft hij geholpen bij de geïnformatiseerde verwerking en digitalisering van verkiezingsarchieven.

Aangezien Ockhuizen op de UNAM zal instaan voor de verwerking van politieke archieven, zoals die van de SWAPO, leerde hij in Amsab praktisch omgaan met politieke archieven. In Amsab-Centrum Antwerpen verrichtte hij een structuuronderzoek en een begin van inventarisatie van het archief van de SP-federatie Antwerpen. Zowel voor hem als voor ons was het interessant kennis te maken met elkaars methodes en opties op het gebied van automatisatie, ontsluitingsproblematiek, beschrijvings- en ordeningsnormen. Het viel op dat de Namibische en Zuid-Afrikaanse archivariissen zich sterk richten naar de Angelsaksische (vooral Australische) archivalische opvattingen. In tegenstelling tot de Europese archivariissen voor wie het 'respect des fonds' het basisbeginsel blijft, gaan zij uit van een 'records management' waarbij niet het archiefbestand maar de 'serie' de hoogste eenheid van ordening en beschrijving wordt. De confrontatie tussen de verschillende archivalische visies en opvattingen was zeker interessant en verrijkend.

Wie meer informatie wenst over het archief-landschap in Namibië, kunnen we de knappe websites van de University of Namibia (www.unam.na/4320/archives.htm) en het Nationaal Archief van Namibia (witbooi.natarch.mec.gov.na) aanbevelen.

Tijdschrift
voor de Ge-
schiedenis
van Sociale
Bewegingen

Brood & Rozen is tevens te verkrijgen bij:

ACCO-Leuven
Tiensestraat 134
3000 Leuven

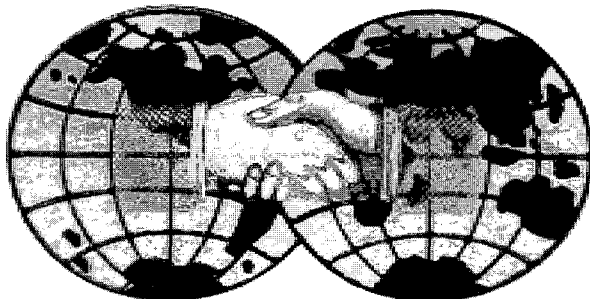
DE GROENE WATERMAN
Wolstraat 7
2000 Antwerpen

Boekhandel MARNIX
Nederkouter 209
9000 Gent

Nieuwscentrum WALRY
Zwijnaardsesteenweg 6
9000 Gent

Marxistisch Antiquariaat AURORA
Jean Volderslaan 34
1060 Brussel

The Past and Future of International Trade Unionism

Zoals in het vorige nummer vermeld organiseert Amsab in samenwerking met het IISG (Amsterdam) en de vakgroep Nieuwste Geschiedenis (RUG) een internationaal congres in de Aula van de Gentse universiteit op 19 en 20 mei 2000 over het internationaal syndicalisme. De directe aanleiding is het verschijnen van de publicatie *The International Confederation of Free Trade Unions: A History of the Organisation and its Precursors* in april 2000 bij uitgeverij Peter Lang (Zwitserland). Aan deze publicatie over de geschiedenis van de ICFTU in opdracht van IALHI werkten onder meer mee: prof. dr. Michel Dreyfus, drs. Geert Van Goethem, prof. dr. Anthony Carew, drs. Rebecca Gumbrell en prof. dr. Marcel van der Linden.

DONDERDAGAVOND 18 MEI OM 19.00 UUR, ABVV-GEBOUWEN, VRIJDAGMARKT GENT

Verwelcoming van de deelnemers aan het congres en de genodigden door **dr. Wouter Steenhaut** (secretary general IALHI, directeur Amsab), **prof. dr. Herman Balthazar** (voorzitter Amsab) en **Bill Jordan** (secretary general ICFTU).

VRIJDAG 19 MEI OM 9.00 UUR, AULA VAN DE GENTSE UNIVERSITEIT, VOLDERSSTRAAT GENT

Opening door een vertegenwoordiger van de Belgische regering, waarna **Bart De Wilde** (Amsab) de congreswerkzaamheden inleidt.

In een eerste sessie wordt onder leiding van **prof. dr. Bob Reinalda** (Universiteit van Nijmegen) de huidige structuur van de 'International Confederation of Free Trade Unions' (ICFTU) bevraagd. Via bijdragen van **drs. Geert Van Goethem** (Amsab), **prof. dr. Jelle Visser** (Universiteit van Amsterdam) en **dr. Christine Colette** (Edge Hill University) wordt nagegaan hoe en waarom de internationale confederatie de dominantie verwierf over de 'International Trade Secretariats', de transnationale organisatie van arbeiders uit eenzelfde sector. Welke voor- en nadelen er verbonden waren aan deze structuur. Of er geen werkbare alternatieven

uitgedacht werden en of deze structuur in onze huidige samenleving nog steeds de beste oplossingen biedt voor hedendaagse nieuwe uitdagingen.

Voor de sessie over methodes, waarvoor **prof. dr. Richard Hyman** (University of Warwick) verantwoordelijk is, zijn de volgende sprekers aangeduid: **prof. dr. Michel Dreyfus** (CRNS), **dr. Sigrid Koch-Baumgarten** (Freie Universität Berlin), **Stephen Pursey** (ILO) en **Peter Waterman**. Uit hun bijdrage zal moeten blijken op welke methodes de internationale vakbeweging doorheen de tijd een beroep deed om haar vakbondsleden aan te spreken. En over welke middelen zij beschikte om werkgevers, overheden en publieke opinie te beïnvloeden.

ZATERDAG 20 MEI OM 9.00 UUR, AULA VAN DE GENTSE UNIVERSITEIT, VOLDERSSTRAAT GENT

Derde sessie onder leiding van **drs. Rebecca Gumbrell** over het belang van de regio's binnen de internationale vakbeweging. **Prof. dr. Mona Josée Gagnon** (Université de Montréal), **Gérard Fonteneau** (ETUC), **prof. dr Jürgen Hoffmann** (Hochschule für Wirtschaft und Politik Hamburg) en **Tom Etty** (FNV) gaan dieper in op de rol van regionale organisaties zoals NAFTA, ETUC en APEC binnen het groter geheel van de internationale vakbond. Is hun bestaan een eenheidbewarende of integendeel juist een verdelende factor? Wat is hun organisatorische impact binnen de ICFTU en in welke mate sturen zij de gevoerde politiek van de organisatie?

Tot slot wordt er in een laatste sessie, geleid door **prof. dr. Anthony Carew** (University of Manchester), door **dr. Reiner Tosstorff** (University of Mainz), **Willy Buschak** (ETUC), **prof. dr. Anthony Woodiwiss** (City University London) en **Georges Debunne** (EFREP) nagedacht over het belang van de ideologie voor de internationale vakbeweging. Nagegaan wordt welke rol ideologie speelde in de Komintern, hoe de term 'vrije vakbeweging' als onderscheidende term werd ingevuld door de ICFTU en op welke manier er momenteel, na de val van het communisme en het uiteenvallen van de WFTU, wordt omgesprongen met overheden en niet aangesloten vakbonden. Hoe wordt vandaag de dag de term 'vrij' ingevuld? En hoe dwingend is in de praktijk de tegenstelling vrij-onvrij.

In zijn conclusies zal **prof. dr. Marcel van der Linden** (UVA/IISG) een aantal bruggen trachten te slaan tussen de verschillende thematische benaderingen en tussen verleden en toekomst.

Een brochure met een gedetailleerd programma en verdere inlichtingen zijn te bekomen bij: **Mevr. G. Van Hoecke, p/a Amsab**

Bagattenstraat 174, 9000 Gent

e-mail: amsab@skynet.be